

Sint Martinus

Parochieblad van de Oud-Katholieke parochie te Groningen

Jaargang 46 nr. 3

KERST 2020

Colofon

Het parochieblad verschijnt 3x per jaar.

nr. 1 Vasten / Pasen

nr. 2 Zomer

nr. 3 Advent / Kerst

WWW

De parochie is ook te vinden op het web.

Kijkt u op onze website voor Groningen

op:

www.groningen.okkn.nl

Redactieadres

email: secretaris@groningen.okkn.nl

Abonnementen

Het parochieblad is een uitgave die vanaf 2017 digitaal kosteloos wordt verstrekt aan leden, gastleden en belangstellenden.

De papieren versie kost 19 euro per jaar.

Als u zou willen bijdragen in de kosten van het parochieblad, dan zijn giften van harte welkom op de bankrekening van de parochie, o.v.v.: bijdrage parochieblad.

Adreswijzigingen

Uw wensen aangaande adressering van dit parochieblad kunt u sturen naar onze secretaris.

Advertenties

Het parochieblad kent een brede verspreiding in de noordelijke provincies, maar ook in de rest van Nederland. Daarom is dit blad een ideale plek om op een betaalbare manier te adverteren. U kunt ook in dit blad adverteren. Neem daartoe contact op met de redactie voor de mogelijkheden en de prijzen. Familieberichten van parochianen, gastleden en belangstellenden kunnen kosteloos worden geplaatst.

Bij de kافت:

Govert Flinck Aankondiging aan de herders

Mijn ziel maakt groot de Heer.....	4
Een lied over de voormoeders van Jezus.....	6
Alternatief voor de gebeden van de zondag.....	8
Wat doet een bisschop?.....	10
Antwoord op een raadsel	12
Iconen.....	14
Kerkbestuur, ook in 'coronatijd'.....	17
Een kerstverhaal en een biecht.....	19
Over zingen en muziek en beperkingen.....	20

De moeder van Jezus, Maria, komt in de (oud-)katholieke traditie dagelijks ter sprake of beter gezegd aan het woord. Haar lofzang, het Magnificat, is immers het hoogtepunt van het dagelijkse avondgebed van de kerk. Maar laten we eerlijk zijn, behalve in de gebedspraktijk van een aantal enkelingen, blijft dat voor de meesten van ons beperkt tot die enkele keer dat er in kathedraal of parochiekerk een vesper wordt gezongen.

Maar als het kerstfeest nadert, komt vroeg of laat Maria altijd wel ter sprake, weerklinkt er wel op één of ander moment haar lofzang. Het woord van Maria is vol van het Woord dat vlees gaat worden en dat zij in zich draagt. In het Kind in haar schoot groeit Gods eigen stem, waarmee Hij alles schiep, tot vlees en bloed.

Maria voegt zich in haar lied in de traditie van de psalmdichters en de andere mannen en vrouwen(!) uit het Oude Testament die in hun lofliederen de reddende hand van God in hun leven en in dat van hun volk Israël bezongen. Het loflied van Hanna, de moeder van de profeet Samuël (1 Sam. 2, 1-10), is het model dat Maria duidelijk heeft gekend.

De woorden van Maria verbreken de stilte van het wachten en stijgen jubelend omhoog tot God, haar Heiland, haar Redder. Hoog verheft mijn ziel de Heer. Het lied van Maria reikt tot God zelf. En in haar lied zingt heel het volk van Israël en zingen alle gelovigen mee, alle wachters en bidders, alle geslachten. De lofzang gaat van geslacht tot geslacht.

Het lied van Maria is niet een lied van mannen en van de mannenmaatschappij (en dan te bedenken dat deze woorden als officiële dagelijkse gebedstekst in de kerken van oost en west waarschijnlijk

vaker door mannen dan door vrouwen zullen zijn gezongen!). Het is niet een lied van de prestigemaatschappij en van de prestatiewereld, waarin de rijken en de machtigen aan het woord zijn en het voor het zeggen hebben.

In de tijd van verwachting van de komst van God in onze wereld, in Gods Adventstijd krijgt een vrouw het woord en zij voert dat dan meteen namens alle armen en verdrukten. Maria zingt dat de God van Israël naar haar - de geringe dienstmaagd van de Heer - en in haar naar haar vrienden heeft omgezien en met haar al de geringen hoog heeft verheven.

Het lied van Maria is een signaal. Nu mag het Woord van God vlees worden. De vrucht van de schoot van Maria zal de nieuwe mens worden, geboren uit de door de beloften van Gods heil getekende geslachten. Haar zoon zal de lijn van de menselijke geslachten voorstuwen naar de nieuwe schepping, waar God alles in alles zal zijn, waar de droom van een wereld vol gerechtigheid en vrede werkelijkheid zal zijn.

Hoog verheft mijn ziel de Heer. Iedere keer als wij haar lied als enkeling of als kerkgemeenschap in de mond nemen, stelt die lofzang ons de vraag of ook wij - net als Maria of beter gezegd als God - al partij hebben gekozen. Of wij al hebben gekozen voor de geringen en de hongerigen, de armen en verdrukten, de mensen die niet voluit mens naar Gods scheppingsbedoeling kunnen zijn, met het hart en metterdaad? Zo niet, laten wij dan haast maken. Net als die herders die na de goddelijke boodschap bij monde van de engel zich haastten naar de stal om daar het vlees geworden Woord van God, in wie Gods menslievendheid aan het licht is getreden, te gaan aanbidden. Als wij dat

- Sandro Botticelli De Madonna van het Magnificat (1483).

aandurven, als wij tekenen durven op te richten van Gods toekomst waarin de wereld nieuwe aarde zal worden en alle vlees het heil zal aanschouwen, ja, dan zal ons Magnificat eerst echt een loflied worden, dan komt Maria ook op onze lippen waarlijk aan het woord.

Dit jaar zullen Advent en Kerstmis anders zijn dan anders. In onze parochiekerk geen kinderkerstviering aan het begin van kerstavond; een kerstnachtmiss waarin niet meer dan dertig mensen aanwezig mogen zijn. En ook thuis zal het anders zijn dan anders. Sommigen zullen afzien van familiebezoek, anderen zullen met een beperkte groep tafelgenoten van hun kerstmaal genieten, allerlei typische kerstactiviteiten buitenhuis zullen geen doorgang vinden. Voor sommigen zal de kerst heel stil zijn. De coronaepidemie hangt als spelbreekster boven het kerstfeest. Een reden te meer om in deze tijd, waarin wij vieren dat God in de

komst van Jezus heeft omgezien naar ons mensen, naar elkaar om te zien!

Ik wens ons allen een gezegende Advents- en Kersttijd toe, een tijd waarin wij de reddende nabijheid van God in ons leven mogen ervaren.

Pastoor Wietse van der Velde

Naschrift redactie: Sinds onze pastoor bovenstaand artikel schreef, is de situatie drastisch veranderd. In verband met de ingrijpende lockdown die afgekondigd is, heeft de leiding van onze kerk uit solidariteit met de zorg en de gehele samenleving besloten tot en met dinsdag 19 januari de kerkgebouwen af te sluiten voor kerkdiensten en overige activiteiten.

Een lied over de voormoeders van Jezus

In sommige liturgieën in de katholieke kerk van het westen wordt in de metten – het nachtelijke gebed van de kerk – in de kerstnacht een op het eerste gezicht uiterst merkwaardig evangelie gelezen[1]: het zijn de eerste verzen uit het Nieuwe Testament - Mattheüs 1, 1-17, het geslachtsregister van Jezus.

De evangelist wil door deze opsomming van de geslachten vanaf Abraham tot David, van Salomo tot de laatste koning uit Davids huis Jechonia en van diens zoon Sealthiël tot Jozef, de man van Maria, laten zien dat Jezus de aan Abraham en David beloofde Messias van Israël uit hun nageslacht is.

Deze lijst is nogal gestileerd: drie keer veertien generaties, d.i. in de getallensymboliek van die tijd een aanduiding van de volheid van de tijd, waarin Jezus geboren moest worden. Te midden van die 42 mannennamen komen maar zes namen van vrouwen voor. Bijzondere vrouwen, dat kun je wel zeggen: soms van buitenlandse afkomst, soms met een sterk Godsgeloof, soms niet onbesproken (maar dat laatste geldt dan zeker ook en nog wel eerder voor de mannen die met hun naam aan de lijst verbonden zijn), maar wel allemaal sterke vrouwen, vrouwen die zich net als die mannen mochten voegen in lijn van de belofte dat God een Redder aan de wereld zou zenden.

Hieronder volgt een gedicht, een geloofslied over die zes “moeders” van Jezus. De woorden zijn van de hand van Martha Kosian en verschenen in: Eva's lied, deel 2.

Leest u voordat u dit gedicht leest eerst eens de geschiedenis van de bezongen vrouwen. U vindt ze in Genesis 38 (Tamar); Jozua 2 en 6 (Rachab); Ruth; 2

Samuël 11, 12 (Bathséba); voor Maria bijv. Lucas 1. Het zijn vaak onbekende en soms “schokkende” verhalen, verhalen over mensen van vlees en bloed, mensen van lang geleden die leefden in een wereld die in veel opzichten nog heel erg lijkt op onze wereld, mensen die net als wij uitzien naar een bevrijdende God.

Wietse van der Velde

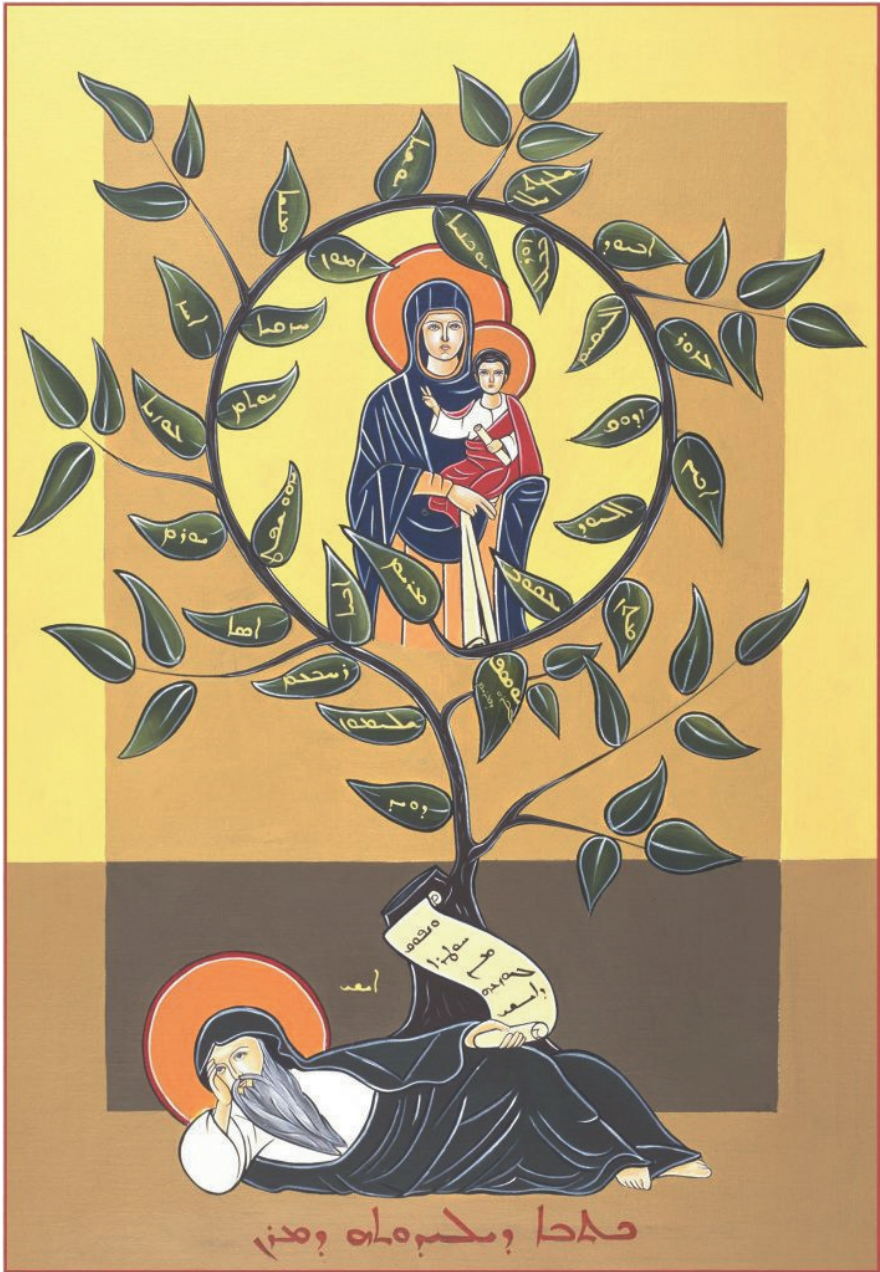
Jezus, zoon van Maria, van Bathséba, van Ruth, van Rachab, van Tamar.

*Een vijftal vrouwennamen
hebben de weg verlicht,
waarlangs de mensen kwamen
op zoek naar Gods gezicht.
't Is Tamar die in woede
en fier haar plaats opeist,
en Rachab onvermoede
bevrijdster uit de strijd.*

*Zie Ruth, de onbeschroomde,
die liefde paart aan moed,
Bathséba, de beroofde,
werd ooit haar leed vergoed?
De ongenoemde vrouwen
zijn in ons opgestaan,
zij wekken ons vertrouwen
met haar op weg te gaan.
Hoe zijn Maria's woorden
een lamp voor onze voet.
Zij zingt van Gods belofte:
gedeelde overvloed,
gerechtigheid en vrede,
de machtigen onttroond.
God hoort onze gebeden,
de God die ons bewoont.*

Martha Kosian

[1] In ons huidige Kerkboek is dit de evangelielezing in de getijden voor de vrijdag in de vierde week van de Advent.

- Ikon stamboom van Jezus in het Collegium Orientale te Eichstätt

Alternatief voor de gebeden van de zondag

Zoals u misschien weet – en anders weet u het nu – ben ik al sinds 1984 lid van de Bisschoppelijke Commissie voor de liturgie. In het daarin voorafgaande jaar was ik overigens al betrokken bij het werk van de commissie doordat ik als voorbereiding op de samenstelling van het nieuwe driejarige lectionarium al de betreffende Bijbelgedeelten uit een tental; tweedehands Bijbels knipte en opplakte (u ziet dat was in het voorcomputer tijdperk). De definitieve nieuwe uitgaven kwamen enkele jaren later: het gezangboek in 1990 en het kerkboek en het lectionarium in 1993. Ik ben dankbaar dat ik daaraan en aan de verdere ontwikkeling van onze oud-katholieke liturgie heb mogen bijdragen. Reeds bij het tot stand komen van het kerkboek pleitte ik voor een dubbele reeks gebeden voor de zon- en feestdagen. Naast de bewerking van de klassieke teksten zoals die in 1993 verschenen, had ik ook graag nieuwe gebeden, die verwezen naar de Bijbellezingen van die dag, opgenomen. Behalve een reeks gebeden “te allen tijde” – die zeer algemeen waren – is het daar toen niet van gekomen. Terwijl velen tot op de dag van vandaag blij zijn met de teksten in het kerkboek, wordt er in de laatste jaren toch ook her in der in onze kerk gevraagd naar gebedsteksten die gemakkelijker toegankelijk zijn dan die in het kerkboek staan. In de afgelopen jaren zijn er voor de Advent en de Veertigdagentijd een aantal nieuw geschreven gebeden van de dag ter beproefing vrijgegeven. Nu is deze taak ook door de commissie van de liturgie opgepakt. Voor de komende vier Adventszondagen is er een reeks met openingsgebeden, gebeden over de gaven en na de communie ten gebruike vrijgegeven. In onze parochie zullen wij ze op zondag niet gebruiken, maar toch wil ik u graag laten kennismaken met de taal

en de stijl van de vier openingsgebeden voor de Advent.

Ik heb voor deze “gebeden van de dag” gekozen, omdat die in zekere zin de kleur van de (Advents)zondag zetten en omdat de gebeden van de dag traditioneel ook in de week daarna in alle vieringen – ook de gebedsdiensten – gebruikt worden en daardoor ook door kerkleden thuis wel worden gebruikt.

Ik ben zeer benieuwd wat u van de inhoud en stijl van deze gebeden vindt.

Gebeden voor de zondagen van de Advent A-jaar.

(Bron: Weekendliturgie, Gooi en Sticht, Kampen 2001)

EERSTE ZONDAG VAN DE ADVENT.

God onze Vader, van U zijn de eeuwen en
dæijden,
de dagen en de nachten.

Laat niet toe dat wij leven
alsof wij niets meer te verwachten
hebben.

Wek in ons hart een heilzame onrust
omwille van het uur waarop uw Zoon zal
wederkomen,
Jezus Christus, onze Heer,
die met U leeft en leven geeft .....

TWEEDE ZONDAG VAN DE ADVENT.

God, Gij roept uw volk op
de paden recht te maken
en de weg te effenen voor uw komst.
Wij vragen U: laat onze bekering
vruchtendragen;
maak ons waakzaam en vol ijver opdat uw
rijk zal komen. Door
onze Heer Jezus Christus, uw Zoon,
die
met U leeft en leven geeft .....

DERDE ZONDAG VAN DE ADVENT.

Heer, onze God,
altijd zijt Gij bezorgd om ons geluk.
Geduldig en trouw bereidt Gij uw volk
voor
op de komst van de heiland.
Doorbreek onze onmacht, ontsluit ons
hart;
dat wij onbevangen Hem herkennen
die midden onder ons zal komen:
Jezus Christus, uw Zoon, onze Heer,
die met U leeft en leven geeft ....

VIERDE ZONDAG VAN DE ADVENT.

Verborgene God, Gij kent ons,
Gij weet hoe blind wij zijn voor uw
nabijheid,
hoe ver wij nog verwijderd staan van U.
Onthul ons uw aanwezigheid,
breng ons tot de gehoorzaamheid van het
geloof,
en roep ons tot de gemeenschap
van Jezus Christus, onze Heer,
die met U leeft en leven geeft .....

WvdV

- Gerard Dou Een kluisenaar in gebed

Wat doet een bisschop? (deel 2)

In het vorige nummer stond een artikel van onze pastoor Wietse van der Velde, waarin hij inging op de vraag wat een bisschop doet. In dit nummer verschijnt het vervolg van dit artikel, waarin hij ingaat op de bijzondere taak van de aartsbisschop.

Wat doet de aartsbisschop van Utrecht?

Tot het ambtsgebied van de aartsbisschop van Utrecht behoren de in 1559 opgerichte bisdommen Deventer, Leeuwarden, Groningen (!) en Middelburg. Door de loop van de kerkgeschiedenis is het aantal oud-katholieke gelovigen daar zo klein, dat daar geen eigen oud-katholieke bisschop is en vallen de daar wonende oud-katholieken onder de aartsbisschop, de metropolitaan, het hoofd, van de Nederlandse bisschoppen. Een nieuwe situatie deed zich voor toen in 1999 in Eindhoven een parochie werd opgericht, die buiten de traditionele grenzen van de bisdommen van 1559 ligt. Toen werd besloten dat die bij Utrecht zou behoren.

In het bisdom Haarlem heeft de aartsbisschop echter geen enkele bevoegdheid, behalve dan dat hij de keuze van een bisschop van Haarlem moet bevestigen. Om dat laatste te weigeren zal hij wel zwaarwegende gronden moeten hebben (dat is overigens rond 1870 een keer gebeurd!).

Vertegenwoordiger kerk op vele terreinen

Gelet op het feit dat het ambt van aartsbisschop van Utrecht een fulltime functie is en dat hij de eerste van de Nederlandse bisschoppen is, is het niet verwonderlijk dat hij veel representatieve verplichtingen te vervullen heeft, zowel ten opzicht van de oecumene in binnen-

en buitenland (iets wat met de moderne communicatiemiddelen alleen maar de neiging heeft zich uit te breiden) als van de burgerlijke maatschappij.

Zeker met betrekking tot de oecumene wordt ook dikwijls van de aartsbisschop verwacht dat hij op inhoudelijk theologisch terrein zijn bijdrage vanuit de oud-katholieke traditie en praktijk levert.

President van de Unie van Utrecht

Wat het ambt van aartsbisschop van Utrecht inhoudelijk tot een heel andere maakt dan dat van de bisschop van Haarlem, is het feit dat hij te tegelijkertijd ook president is van Unie van Utrecht van Oud-Katholieke Kerken. Van deze Unie maken behalve de oud-katholieke bisdommen van Nederland ook de oud-katholieke kerken van Duitsland, Zwitserland, Oostenrijk, Polen, Tsjechië, Kroatië en Slowakije deel uit. (Daarnaast zijn er ook nog aantal losse gemeenten, zoals in Frankrijk, die geen eigen bisdom vormen). De aartsbisschop van Utrecht is sinds 1889 toen de Unie werd opgericht niet alleen voorzitter van het dagelijks bestuur van die Unie, het zogenaamde Bureau, maar hij zit ook de vergaderingen van de Internationale Bisschoppen Conferentie (de IBC) voor, die jaarlijks worden gehouden. Op papier is deze functie eigenlijk alleen maar een zakelijke: leiding geven aan de vergaderingen van een aantal bisschoppen en hun eventuele adviseurs.

Theoretisch is de aartsbisschop van Utrecht niet het hoofd van de gezamenlijke kerken van de Unie van Utrecht, hij is niet de primate van de Unie. Iedere bisschop van de Unie is het hoofd van zijn eigen zelfstandige bisdom, waar de aartsbisschop niets dan lege briefjes heeft in te brengen. Maar in de

praktijk ligt dat toch wat ingewikkelder. De aartsbisschop van Utrecht wordt door vele (de meeste?) oud-katholieken buiten ons land als hun aartsbisschop gezien, een soort symbolisch hoofd van de Unie. Dit heeft allerlei historische en waarschijnlijk ook wel psychologische oorzaken. Een belangrijke reden is ongetwijfeld het feit dat hij als opvolger van Sint Willibrord op een bisschopszetel zit die al in 695 gesticht werd, een eerbiedwaardige ouderdom vergeleken met de oud-katholieke (nood)bisdommen gesticht na 1870. De aartsbisschop is de representant bij uitstek van de “eerbiedwaardige” Kerk van Utrecht, waaraan de oud-katholieke kerken hun bisschoppelijke successie danken. Deze eerbied vindt zelfs zijn weg in de liturgie, wanneer in het eucharistisch gebed – wat ik regelmatig heb meegemaakt – de naam van de aartsbisschop zelfs voor die van de lokale bisschop wordt genoemd.

Door dit alles is zijn morele invloed groter dan zijn formele. Bovendien is het geen gemakkelijke opgave om in onze dagen president van de Unie te zijn. De lidkerken met zeer verschillende tradities en levend in zeer verschillende culturele en maatschappelijke situaties staan voor de grote uitdaging om bij soms zeer verschillende beslissingen op kerkordelijk en ethisch gebied de eenheid te bewaren.[1]

WvdV

[1] Los van de bijzondere taak die aartsbisschop van Utrecht met betrekking tot de IBC heeft, heeft de IBC invloed op het al of niet laten wijden van iedere gekozen (aarts)bisschop binnen de kerken van de Unie van Utrecht. Ieder bisdom kiest namelijk wel zijn eigen bisschop, maar moet daarvan kennis geven aan de Internationale Bisschoppen Conferentie, die alvorens zijn toestemming tot de bisschopswijding te geven vaststelt of er geen wijdingsbeletsel is,

i.c. een voor het bisschopsambt ontoereikende theologische opleiding en pastorale ervaring en een met de waardigheid van het bisschopsambt strijdige levenswandel. Als de IBC daarop het “groene licht” geeft, wordt de elect gevraagd de “Utrechtse Bisschopsverklaring van 1889” en het “Statuut van de in de Unie van Utrecht verenigde bisschoppen” te ondertekenen. Als dat is gebeurd kan het bisdom over gaan tot het laten wijden van de elect, de gekozen bisschop.

Naschrift redactie

Aan het einde van het eerste deel van het artikel over de rol van de bisschoppen verwees pastoor Van der Velde naar de wijdingsdienst, die op 7 november in de Lebuiuskerk in Deventer gehouden zou worden, waarbij de hymne Veni Creator Spiritus zou klinken. We weten inmiddels dat die dienst vanwege de coronacrisis niet is doorgedaan, maar dat neemt niet weg dat de nieuwe bisschop inmiddels al enige tijd hard aan het werk is en dat we hem daarbij van harte de bijstand van de Heilige Geest toebidden.

In het kerstnummer van 2019 stond een artikel van de hand van Maarten van Stokkum over zijn engelverzameling. Daarbij stond een afbeelding van een ethiopische icoon, die deel uitmaakt van zijn verzameling en die een raadsel bevatte. Hij vroeg de lezers antwoorden op dit raadsel in te zenden.

De icoon beeldt de annunciatie uit, de aankondiging door de engel Gabriël van de geboorte van Christus. Er zijn enkele gebruikelijke symbolen aanwezig: een tak (maar zonder de bijhorende lelies) en de duif als symbool van de Heilige Geest. Maar er is ook een kapstok met een mantel te zien, aan de buitenkant rood (aarde) en aan de binnenkant blauw (hemel). De maan zou slaan op de weerkaatsing van het geloof op aarde, op 'de kerk, op vrouwelijkheid. Maar, was de vraag van Maarten, waarop de lezers het antwoord schuldig bleven: **WAT BETEKENT DIT** nu toch in deze afbeelding?

Blijkbaar heeft geen enkele lezer een antwoord gevonden, want reacties bleven uit. Maar Maarten had intussen wel zelf al een idee gekregen, dat hij in de periode daarna uitwerkte. Zijn antwoord op het raadsel volgt hier.

In de traditie staat een mantel voor waardigheid, en dan kom je, mede door de kleuren, op heiliging, en dus waardigheid door de heiliging van het gegeven dat Maria op aarde (rood) vorm geeft / helpt geven aan het hemelse (blauw) dat haar - en de wereld - ten deel valt, namelijk het laten incarneren (op de wereld komen) van God zelf in de wereld, in de vorm van Jezus. Paars: bewustzijn, en traditioneel transformatie, en in dit geval zelfs heiliging die de mensheid te wachten staat door de komst van God op aarde in Jezus Christus. Waardigheid en heiliging horen bij uitstraling, toevoeging (door en aan God), en verheffing. Die horen alle tot een grote groep van basisbegrippen die ik

heb ontdekt en waarmee eigenlijk alles te maken heeft - een beetje of wat meer; direct of indirect. De mantel is op de icoon van buiten rood dat naar paars neigt en dat geeft de waardigheid iets duidelijker aan. Paars en purper zijn verwant en die kleuren worden van oudsher ook verbonden met hoge status, gezag in de wereld - denk ook aan purper. Koningen werden gehuld in purperen mantels, kleur van invloed dus. Maria zal het leven schenken aan de koning van de wereld. Men vond dat zo'n hoge positie in de wereld wel gepaard moest gaan met een uitzonderlijke instelling, die heilig was. Het beeld van de keurig voor Maria opgehangen mantel drukt uit dat zij een 'hoge vrouwe' bleek te zijn, uitverkoren door God zelf. Maria wordt ook vergeleken met het 'licht van de nacht', dat de duisternis verlicht. Het is een aankondiging van het licht van de dag, Jezus Christus, het licht der wereld - de dubbele maansikkel die hier is afgebeeld - laat haar daar dus dichtbij komen. Deze waardigheid is een toespeling op Jesaja 6:1, waarin de zoom van de mantel van

God de gehele tempel vult: zelfs het allerlaagste van de 'jas van God'. Maria wordt dus nederig in waardigheid verheven, en dat is op deze icoon tot uitdrukking gebracht.

Tegelijk ziet het er op deze icoon grappig uit en verwijst het ook naar geborgenheid en huiselijkheid (kapstok). De gewoone mens van Maria wordt dus door God duidelijk niet vergeten - en gewaardeerd. Want waar komt die mantel zo opeens vandaan? Heeft de engel die uit de hemel meegebracht? Ook dat is een wonder, net als het feit dat 'toevallig' die duif van bovenaf neer komt zeilen. Die is symbool van Gods Heilige Geest, en zo bezien kan het ook niet anders dan dat die erbij is. Er zijn dus allemaal wonderen te zien op deze icoon; de engelen zelf ook al. Dat Gabriël een engel is, valt te zien aan zijn vleugels en doordat hij op een wolk is afgebeeld, recht uit de hemel dus. De engelenkopjes boven en onder duiden aan dat dit tafereel echt door God wordt gewaardeerd. Ze zegenen als het ware: deze wezens verkondigen de zegen uit de hemel op de aarde, en wel overal: in alle richtingen want ze kijken zowel naar links als naar rechts. De beide pilaren geven aan dat het gaat om een stevige constructie, het huis van God. De tempel in de hemel (bijv. Openbaring 3:12) heeft ook pilaren. Die verwijzen naar volledige en dus degelijke veiligheid, want meerdere pilaren ondersteunen een groot dak. De tempel van de hemel steunt op wijsheid en inzicht, volgens de oude Joodse traditie van de mystieke kabbala (niet zozeer de magische die veel met getallen werkt), waarin dit idee onder andere uitgewerkt wordt.

Op de icoon zijn ook de tempelvoorhangen summier aangeduid, naast de engelenkopjes. Die symboliseren dat wat hier afgebeeld is, heilig is, maar waarschijnlijk ook gewijd: apart gezet ter heiliging. Het geeft aan dat het heilige

gewoonlijk verborgen is. Wij krijgen een kijkje de hemel in, en dat is bij iconen traditioneel, die daarom altijd een duidelijke rand hebben, als een venster. De mantel van Maria verbergt eveneens, dat is ook iets dat de waardigheid waarborgt. Beide, mantel en gordijnen, brengen dichterbij en geven afstand tegelijk. Dat is in analogie met wat God gezegd heeft, dat het heilige der heiligheden in de tempel voorhangen (afschermende gordijnen) moest krijgen, want daar mag je niet zomaar in kunnen kijken of komen, vanwege de hoge heiligheid. De engel is gehuld in roodachtig (wat op de foto helaas te weinig zichtbaar is) en groen, en dat laatste zou wel eens kunnen verwijzen naar de vruchtbaarheid, in het algemeen, en die van Maria in het bijzonder. In mijn schema van oerbasisbegrippen hoort groen bij geven/ontvangen en ook dat is hier toepasselijk.

Je kan dus heel veel uit zo'n afbeelding halen, en dat is leuker dan woorden. Als je die telkens leest worden ze saai. Zo'n icoon is een verhalend venster op de hemel en spreekt veel meer aan en kun je vaak 'lezen' en als middel tot afstemming gebruiken, waartoe het eigenlijk ook gemaakt is.

Deze icoon hoort bij het lentehoogfeest dat Maria Boodschap (25 maart, 9 maanden voor kerst) wordt genoemd. Wij kunnen dit beschouwen als het begin van de kersttijd, maar tegelijk als het einde ervan. Door een icoon als deze worden kerst en dus de komst van het licht, net zoals en samen met het begin van de lente, in een eeuwige cirkelgang geplaatst, die altijd geldt en steeds de hoop hernieuwt.

Maarten van Stokkum

Joanna Paszkiewicz vroeg zich af wat mensen aanspreekt in iconen, hoe ze ertoe komen deze te verzamelen en hoe ze met hun collectie omgaan. Omdat ze wist dat Gabrielle Hooimeijer een verzameling iconen heeft, stelde ze haar een aantal vragen. Hieronder volgt het interview dat ze met Gabrielle had.

1. Waarom - denk je - dat iconen nog steeds zo'n sterke interesse opwekken? Is de buitengewone spirituele zuiverheid de oorzaak? Of soberheid van een diep geloof? Of de kracht van de afbeelding? Van de compositie, de kleurengamma, expressie van lichamen en gezichten? Iets anders?

Iconen spreken veel mensen aan: katholieken, protestanten en ongelovigen. Mensen zijn om verschillende redenen geïnteresseerd in iconen: omdat deze hen steunen in hun religieuze leven, uit interesse voor de kerk, de Bijbel en voor kunsthistorie of gewoon omdat ze iconen intrigerend en mooi vinden. Vaak gaat het om een combinatie van deze redenen, Iconen horen tot een heel bijzonder soort schilderkunst: ze tonen een andere werkelijkheid; ze vormen een brug tussen aarde en hemel, een venster op de eeuwigheid. Ze zetten mensen aan tot meditatie. Iconen zijn ook mooi. Er schijnt licht uit iconen, dat niet afkomstig is van een natuurlijke bron, maar van de iconen zelf. Het straalt af van de gezichten, de kleding, de achtergrond. Iconen hebben prachtige kleuren, onder andere veel rood en goud.

Als lectoren verzorgden Adrie Paasen en ik enkele Taizédiensten in Engelbert. Iconen en hun kleuren, oranje en rood, spelen een grote rol in de Taizégemeenschap. Dat hebben we geprobeerd te vertalen door op het

altaar iconen uit mijn verzameling neer te zetten, die flink de aandacht trokken van de kerkgangers.

Iconen zijn afbeeldingen van Christus, de Moeder Gods, heiligen en gebeurtenissen uit de Bijbelse boeken. Een icoonschilder mag er geen eigen schepping van maken: hij of zij moet in principe het oerbeeld zo nauwkeurig mogelijk weergeven. Iconen worden op hout geschilderd. Mijn collectie bestaat uit het algemeen uit op karton of hout opgeplakte afbeeldingen van iconen.

2. Het begin van de collectie was al 15 jaar geleden. Hoe is jouw verzameling ontstaan? Doordacht of instinctief?

In 2005 ging ik met mijn moeder voor een aantal dagen naar Londen en we bezochten onder andere Sint Pauls Cathedral. Eenmaal in de bekende toeristenshop besloot ik dat het tijd was voor de aanschaf van mijn eerst twee iconen. De eerste was een reisicoon, een miniversie van een drieluik met Maria met Jezus en twee engelen. De andere was een afbeelding van Maria met Jezus. Waarom ik dat besloot weet ik niet, het was een gevoel. Wellicht omdat ik op een kruispunt in mijn leven stond en behoefte had aan houvast en dacht in deze iconen steun te kunnen vinden.

3. Wat was het eerste object? Wat was het laatste? Hoe ben je aan de objecten gekomen?

De eerste twee iconen waren dus afkomstig uit Sint Pauls Cathedral. In de jaren erna is de collectie gegroeid, deels gekregen, deels gekocht. Volgens mij kwamen er eerst negen iconen via mijn vader. Hij was onder andere organist in de rooms-katholieke

parochie van Meppel en daar had hij ze ook vandaan. Mijn vader was een man van weinig woorden, dus wat de reden was dat hij ze uit die kerk had gekregen en waarom hij ze aan mij wilde geven, weet ik niet.

Ik zocht mooie plekken om de iconen goed zichtbaar neer te zetten en de verzameling groeide; ik vond steeds weer iconen op mijn levenspad, vaak in een kringloopwinkel voor een zacht prijsje.

In 2014 kreeg onze parochie een nieuwe kerk. Echt nieuw was deze niet: hij was eerder in gebruik bij de katholieke apostolen en nog op traditionele wijze ingericht. Besloten werd tot een ingrijpende interne verbouwing. Om geld bijeen te brengen werd er een bazaar gehouden, waarop ook overtollig meubilair verkocht werd, onder andere de kerkbanken. Zo'n kerkbank leek mij een uitstekende plek om iconen op uit te stellen, dus kocht ik een ervan. Hij prijkt nu in mijn huiskamer met een deel van mijn collectie.

4. Welke richting volgt de collectie in het algemeen, tot nu? Wat zijn de plannen?

De meeste iconen die ik heb beelden Maria, met of zonder Jezus af. Dat geeft mij een vertrouwd en veilig gevoel: Maria als moeder die beschermt en koestert.

Dat gevoel krijg ik ook bij andere kunstvormen, waarin Maria een rol speelt. Ik heb een grote poster met een prachtige afbeelding van een fresco van Fra Angelico, Annunciatie, de aankondiging

van de aartsengel Gabriël aan Maria van de komst van Jezus. En zelfs in popmuziek kom je Maria als steun en toeverlaat tegen, denk maar aan Let it be van de Beatles:

*When I find myself in times of trouble,
Mother Mary comes to me | Speaking words
of wisdom, let it be | And in my hour of
darkness she is standing right in front of me
Speaking words of wisdom, let it be*

Iconen van engelen kan ik ook erg waarderen. Gabriël is natuurlijk mijn favoriet, vanwege mijn naam. Maar ik heb ook een grote voorkeur voor de aartsengel Rafaël. Op iconen wordt hij vaak afgebeeld met een jongen aan zijn hand, zo ook op de icoon die ik heb. Die jongen is Tobias, hoofdpersoon uit het gelijknamige apocriefe Bijbelboek. Daarin wordt verteld dat de vader van Tobias, Toblit, die blind geworden is, hem op reis stuurt om een schat op te halen die hij bij een vriend die ver weg woont, in

bewaring heeft gegeven. Hij draagt hem daarbij op een man te zoeken om met hem mee te gaan. Tobias vindt een jongeman die wel mee wil, maar hij weet niet dat het de engel Rafaël is. Onderweg vangen ze een vis en Rafaël raadt hem aan de ingewanden te bewaren, omdat deze geneeskraft bezitten. Met een deel van de ingewanden kan Tobias de vrouw die hij ontmoet heeft en met wie hij wil trouwen, op advies van Rafaël bevrijden van een duivel. Als ze bijna thuis zijn, stuurt Rafaël Tobias vooruit met de opdracht de gal van de vis in de ogen zijn vader te strijken. De vader geneest van zijn blindheid. Daarna openbaart Rafaël wie hij is. Vanwege dit verhaal wordt Rafaël gezien als genezer. Zijn naam betekent: God geneest.

Rafaël speelt ook een belangrijke rol in mijn lievelingsboek, Miss Garnet's engelen van Sally Vickers. Dat speelt zich af in Venetië. Ik heb daar de kerk van Sint-Rafaël gezien. Op de voorgevel staat een mooie beeldengroep van Rafaël met stok, Tobias en de hond van Tobias. In de kerk hangt een serie schilderijen van een van de gebroeders Guardi. Daarop staan fasen uit de geschiedenis van Tobias. Ook op die schilderijen staat de hond van Tobias, die ook in het Bijbelboek Tobias voorkomt. Dat is bijzonder, want honden zijn niet populair in de Bijbel; ze worden vrijwel uitsluitend genoemd als verachtelijke, onreine dieren. Ik ben gek op honden, heb altijd honden gehad en ook daarom ben ik een fan van Rafaël, die niet alleen Tobias, maar ook zijn hond meenam. Op iconen en veel schilderijen van Rafaël en Tobias staat de hond niet, vanwege het negatieve beeld uit de Bijbel, maar in Venetië heb ik meer schilderijen gezien waar hij wel op staat.

4. Welke richting volgt de collectie in het algemeen, tot nu toe? Wat zijn de planen?

Mijn collectie heeft niet echt een richting: alle iconen zijn welkom, als ze niet te duur zijn. Als ik een icoon vind waarvan ik de voorstelling niet herken, vind ik het leuk om te proberen erachter te komen wat erop is afgebeeld. Als ik de voorstelling wel herken, brengt deze me ertoe me nog eens te verdiepen in het bijbehorende verhaal of de figuur die erop staat.

5. Iets over jouw dagelijkse contact met jouw verzameling, die zeker invloed heeft op je spirituele leven. Een invloed op jouw spirituele leven bestaat zeker.

Zoals ik al zei brengen iconen me ertoe me nog eens in Bijbelverhalen of de geschiedenis van heiligen te verdiepen. Vooral de iconen van Maria met haar zorgende liefde betekenen veel voor me. En uit alle iconen spreekt de liefde van God voor mensen. Daardoor bieden ze steun en troost in moeilijke tijden. Verder geniet ik ook van de schoonheid van iconen.

Joanna Paszkiewicz

Afstand houden is de boodschap. We weten al bijna niet beter. Fysieke afstand, maar ook figuurlijk ontstaat er afstand. Zelfs in de kerk. Geen koffie, beperkte gespreksmogelijkheden, minder contact. Des te belangrijker (b)lijkt nu de schriftelijke communicatie. Ik heb het gevoel dat de parochiebrief die pastoor Wietse voorafgaande aan elke viering produceert, een cruciale rol vervult. E-mail blijkt een belangrijk communicatiemiddel. Zo ook met de aanmeldingen, plaatsreservering, de hulp van de deurwachters Anna en Thomas, het loopt allemaal naar tevredenheid. Dank voor uw medewerking, steeds maar weer, op dit punt!

Ondanks coronatijd, gaat het kerkbestuurswerk door. Het kerkbestuur bestaat uit slechts drie personen, pastoor Wietse, penningmeester Christa en kerkmeester Paul, aangevuld met een (interim) secretaris. Het is mogelijk om, met afstand, gewoon bij elkaar te komen. Steeds op de laatste zaterdagochtend van de maand.

Misschien goed om een inkijsje te geven. Het is een mooie gewoonte om bij toerbeurt een korte overdenking te houden. Een bestaande tekst of iets met eigen woorden. Altijd volgt daarna een gesprek. Dan volgen de vaste agendapunten, de dingen die op elke agenda voorkomen. Zakelijke dingen over organisatie, financiën, het pastorale- en diaconale (bezoek)werk. Dat laatste nadrukkelijk zonder dat de pastorale vertrouwelijkheid tussen pastoor en parochiaan, gastlid of wie dan ook, in het gedrang komt!

Vast punt is gebruik en onderhoud van kerkgebouw en pastorie. Kort na het vertrek van de familie Scheijde vonden we een huurder, de familie Christian uit India. Charles is promovendus aan de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) in Groningen. Jacklin en hij wonen 'boven' ons met hun twee jonge kinderen. De deal is dat zij de dagkapel openen en sluiten, post ontvangen, zo nodig toegang verschaffen, kaarsen vervangen, dat soort dingen. We zijn blij dat we zo een 'win-win' situatie hebben

kunnen realiseren. Over het gebouw gesproken. Enkele jaren geleden had pastoor Victor melding gemaakt van aardbevingsschade. Op meerdere plaatsen waren scheuren en scheurtjes ontstaan in binnen- en buitenmuren. Onlangs is er een onderzoek door het Instituut Mijnbouwschade Groningen geweest. De uitslag daarvan is nu bekend. We hebben nu een budget om aan herstelwerk te beginnen. Een zorg minder. Bij de eerstvolgende parochievergadering (hoe dat moet in coronatijd is nog niet duidelijk), zal de penningmeester alles inzichtelijk maken.

Over de penningen gesproken. Onlangs werd u uitgenodigd om een enquête in te vullen i.v.m. de komende Actie Kerkbalans. Begin 2021 is het weer zover. Misschien was de enquête aanleiding om er alvast eens over na te denken. Het zal u niet verrassen dat onze geweldige penningmeester Christa, met hulp van haar Henk, financieel een zwaar 'coronajaar' achter de rug heeft. We zijn veel huur- en collecte-inkomsten misgelopen. Dat heeft consequenties. Denkt u met Christa mee? Hopelijk geeft bovenstaande een beetje zicht op waar het kerkbestuur zoal mee bezig is. Nog één ding. Dit stukje is geschreven door een secretaris 'ad interim'. Nadat deze begin vorig jaar door aartsbisshop Joris is benoemd als zgn. adviseur van het kerkbestuur, is dit inmiddels door de omstandigheden geworden tot een bijna volledige secretaristaak. En dat voor iemand die al een aantal jaren boven de reglementaire leeftijdsgrens voor kerkmeester zit... Wat zou het toch mooi zijn wanneer een jonger iemand (vrouw/man) deze eervolle taak op zich zou willen nemen.

Denk er eens over na of het iets voor u/jou, is.

Ab Mollema

In dit artikel wordt gesproken over komende diensten. Inmiddels is bekend dat er tot 19 januari geen diensten gehouden zullen worden. Meer informatie hierover vindt u in de laatste parochiebrief.

Toen de redactie van een tijdschrift de schrijfster Jane Gardam om een kerstverhaal voor het decembernummer vroeg, herinnerde zij zich een man die ze zestig jaar eerder bij het Ritzhotel had zien lopen: een indrukwekkende oude man met een versleten aktetas, zoals bejaarde, ervaren advocaten in die tijd altijd bij zich hadden. Die herinnering inspireerde haar tot een verhaal over Edward Feathers, een stokoude advocaat, die, als hij op een ijskoude winterdag even zonder jas en op pantoffels naar buiten loopt, zijn huisdeur achter zich hoort dichtvallen. Er ligt een dikke laag sneeuw. Het enige wat erop zit is aan te bellen bij zijn buurman, Terry Veneering, eveneens gepensioneerd advocaat, zijn aartsvijand gedurende hun werkzame leven in Hongkong, met wie hij, sinds deze naast hem is komen wonen zonder te weten wie zijn nieuwe buurman zou worden, geen enkel contact heeft. Als de deur opengaat, doen ze, als typisch Engelse gentlemen of het de gewoonste zaak van de wereld is dat hij op eerste kerstdag even komt aanwippen.

Veneering, die wel doorheeft dat Feathers zichzelf buitengesloten heeft, geeft hem een handdoek om zich af te drogen en een glas whisky, maar komt hem ook tegemoet door te zeggen dat hij overwogen heeft hem op te zoeken, maar niet wist hoe hij ontvangen zou worden. al had hij wel een zwak excuus: in zijn huis hangt een sleutel, die vermoedelijk

van het huis van Feathers is. Nu hij er toch is, zou hij die mee kunnen nemen om te kijken of hij past. Als Feathers vertrekt, nodigt hij Veneering uit om op tweede kerstdag bij hem te komen eten.

Trilogie

De twee door haar bedachte verhaalfiguren lieten Jane Gardam niet meer los. Er kwamen vragen bij haar op: wat zat er achter de vijandschap tussen Feathers en Veneering, welke rol heeft Betty, de inmiddels overleden vrouw van Feathers, gespeeld, en wat heeft Feathers gemaakt tot de man die hij is: keurig netjes, gereserveerd en onaangedaan? Dat bracht haar ertoe een roman te schrijven, die in het Nederlands verschenen is onder de titel *Een onberispelijke man*, waarin ze vertelt over de turbulente jeugd en jonge jaren van Feathers. Daarna beseft ze dat ze het karakter van Betty onbelicht heeft gelaten en schreef ze een tweede boek: *De trouwe vrouw*. Tenslotte verscheen er nog een derde deel: *Laatste vrienden*, waarin onder andere de voorgeschiedenis van Veneering verteld wordt.

Het zijn prachtige romans, waarin de schrijfster zich niet opstelt als alwetende verteller, maar eerder als een archeoloog of detective, die steeds weer een ander stukje van de waarheid opgraaft. De verhalen vormen een caleidoscopisch geheel van gebeurtenissen uit heden en

verleden, een kluwen van in elkaar grijpende levens van mensen, die tot aan het graf fier doormodderen. Ze toont de lezers de ongrijpbaarheid van de menselijke ziel, waardoor elk levensverhaal uiteindelijk een mysterie blijft. De personen worden liefdevol, met begrip en met veel onderkoelde humor beschreven. Op de achtergrond speelt de koloniale geschiedenis van Engeland: de bloei en ondergang van het Britse koloniale rijk.

Ouderdom

Hoe belangrijk de gebeurtenissen uit verleden ook zijn, in deze romans staat de beleving van de ouderdom centraal, en daarbij is te merken dat Jane Gardam uit ervaring spreekt: ze was bij de verschijning van de drie delen respectievelijk 76, 81 en 85 jaar oud. Voor oudere lezers zijn de ervaringen en gevoelens van de verhaalpersonen dan ook zeer herkenbaar: verlies, verdriet, rouw, eenzaamheid, maar ook de hardnekkige wil om te leven, het zoeken naar zingeving, en zelfs het aangaan van nieuwe avonturen en nieuwe relaties. En steeds weer: de confrontatie met het verleden, dat je niet loslaat, met onverwerkte, traumatische ervaringen. Zoals het geval is bij Feathers.

Moord

Na de dood van Betty gaat hij zijn nichten opzoeken, met wie hij als kind uit Maleisië gekomen is en enige tijd bij een pleegmoeder gewoond heeft. Daarna heeft hij nauwelijks contact met hen gehad. Op weg naar een van zijn nichten loopt hij een kerk in. Als hij de beelden bekijkt, komt er "een jongen met krulhaar de zijbeuk in gehuppeld." Hij draagt de boord van een geestelijke en een spijkerbroek. Hij vraagt aan Feathers of hij wil biechten. Dat wil hij niet, maar de pastoor heeft voor hij het weet al in

de biechtstoel plaats genomen en spreekt hem van daaruit toe. Uit beleefdheid gaat Feathers op het gesprek in en wordt daarbij overvallen door "een sterk en verbijsterend verlangen, het verlangen van een dichter, het diepe, perfecte verlangen van een beminnaar van Christus". Absoluut niets voor hem, maar als de priester zegt: "Onthul alles aan mij. Ik kan je begrijpen en helpen," maakt hij woedend dat hij weg komt. Later ziet hij de pastoor weer bij zijn nicht.

Als ook Veneering gestorven is, nadat ze enkele jaren vriendschappelijke met elkaar omgegaan zijn, gaat Edward Feathers opnieuw op reis naar zijn nichten. Onderweg verstuikt hij een enkel en komt hij met een indigestie in het ziekenhuis terecht. Als zijn nicht Claire hem belt, herinnert hij haar aan een traumatisch gebeuren uit hun jeugd en zegt dat hij het aan iemand moet vertellen: kan zij die pastoor die hij ontmoet heeft, voor hem vinden? Claire regelt dat deze komt; de andere nicht, Babs, komt mee. Samen biechten Edward en Babs het verhaal op over de moord die Edward in zijn jeugd, onder druk van een ondraaglijke situatie, begaan heeft, met zijn nichten als getuigen en medeplichtigen. De moord is doorgegaan voor een ongeluk. Na de biecht zegt Edward desgevraagd dat hij geen vergiffenis vraagt en geen berouw heeft. De pastoor stelt dan voor dat ze samen de algemene biecht zullen opzeggen en spreekt vervolgens een gebed uit. "Vergeet deze kinderen van u niet, o genadevolle Heer. Heel hen en houd ze voor eeuwig in uw armen."

En kerstverhaal zonder God en Jezus en een biecht zonder berouw en vergeving. Maar toch.

Adrie Paasen

Over zingen en muziek en beperkingen...

Wanneer je besmet bent met het muziekvirus en in het bijzonder met het zangvirus, wordt het langzamerhand – stapje voor stapje en nootje voor nootje – steeds onacceptabeler dat je door een ander virus beperkt wordt in je jubelende uitingen!

“Helaas” dan maar, “het zij zo” dan maar, vooruit dan maar, dan verzinnen we iets anders!

En zo kon het gebeuren dat we op de tweede Advent onze “verwachting op betere tijden” invulden met zingende instrumenten.

Na enkele repetities vormden Karin, Albertha en Eddy een Trio, dat met verve muziek uit ca. 1700 uitvoerde.

“Partie à 2, 1 Flauto con Basso”, vorm gegeven door de altblokfluit (Eddy) als “Flauto” en orgel en cello (Albertha en Karin) als “Basso”.

Wat mooi dat dit mogelijk was! Vast “voorherhalingvatbaar”!

En wat mooi dat we een goed orgel hebben, dat – zeker in deze Corvid-tijd – van zich kan laten horen!

Elke viering weer proberen we muziek te vinden die dichtbij het karakter van de viering moet blijven. Dat willen we dan ook steeds kort uitleggen in de “Muziekwijzer”, de inlegvel bij de orde vandiens!

En wat mooi dat we een “vaste organist” hebben: Albertha al 32 jaar (13 november 1988) op de orgelbank van onze Oud-Katholieke Parochie!

Maar hoe moeilijk is het een tweede organist te vinden! Wat jammer nu weer dat Wessel Dijkstra er mee stopt vanwege drukwerkzaamheden.

Dan maar weer op zoek. En gelukkig, zeker vier reacties kregen we op een landelijke oproep via de OKOV (Oud Katholieke Organisten Vereniging)!

Zo lijkt het erop dat er in 2021 vaker een andere organist zal plaatsnemen op de orgelbank.

Concrete mededelingen daarover kunnen we elke viering lezen bij de “Mededelingen” op het inlegvel bij de orde van dienst.

Helaas, geen zingen voorlopig, maar gelukkig: wel gedeclameerde teksten! Teksten – oude en vernieuwde – die ons aanspreken en naar verluud bij de hoorders en lezers aankomen!

Neem nu het lied dat we gaan gebruiken in de vieringen van de Kerstnacht en van Epifanie: “Aan U, Vader alle glorie”.

Een prachtige, nieuwe tekst van domineedichter Sytze de Vries. Een lied met een doxologische inslag, geënt op de komst van “de Zoon.....vlesgeworden vriend en naaste”.

Een lied, dat spreekt over “vrede uit den hoge” die “onze aarde nieuw bedauwt”.

Een lied, dat je moet uit-zingen eigenlijk, maar die we nu samen mogen declameren op de “adem die in (ons) mensen leeft”.

Sytze de Vries heeft gebruik gemaakt van de bekende Engelse melodie “Praise my soul”. Het lied heeft hij opgenomen in zijn bundel “Het liefste lied van overzee, zestig vertalingen nieuwe teksten op bekende Engelse melodieën”.

De melodie “Prais my soul” is van de Engelsman John Goss (1800-1880), organist en componist van “koralen” en “chants”, vierstemmig getoonzette onberijmde psalmen, waarvan er twee staan in ons Oud Katholiek Gezangboek: 214 (ps.23) en 239 (ps.67). En ook in gezang 313 zingen we de Apostolische Geloofsbelijdenis met de noten van Goss!

Oorspronkelijk is “Praise my soul, the King of heaven” een lied Henry Francis Lyte, een Schots anglicaans priester, theoloog en kerklieddichter (1793-1847). Hij gebruikte de melodie van John Goss voor het lied dat bij ons bekend is

1. Aan U, Vader alle glorie

Sytze de Vries (1945) John Goss (1800-1880)
PRAISE MY SOUL

Aan U, Va-der, al-le glo-rie
om het lich-ten van uw trouw,
die met vre-de uit den ho-ge
on-ze aar-de nieuw be-dauwt.
U de e-re, U de glo-rie,
zon die ons in-le-ven houdt.

2. Om de Zoon U alle glorie, woord van eer ons toegezegd. Vlesgeworden vriend en naaste, ons tot brood voor onderweg. U de ere, U de glorie, woord op onze tong gelegd.
3. Door de Geest U alle glorie, die als lofzang in ons leeft en als nieuwe wind de aarde eenmaal haar gelaat hergeeft. U de ere, U de glorie, adem die in mensen leeft.

KLEIN GLORIA 9

geworden als “Prijs mijn ziel, den Hemelkoning.....”, opgenomen als gezang 147 in “Psalmen en Gezangen voor den Eeredienst der Nederlandsche Hervormde Kerk.....” (1938).

In de vertaling van Willem Barnard (1920-2010) wordt het lied nu bij ons gezongen als een versie van Psalm 103 “Looft de Koning, heel mijn wezen, ...”, Liedboek der Kerken 460 (1973), OKG 259 (1990) en Liedboek, zingen en bidden 103c (2013).

Laten we de Lofzang gaande houden, met hart en mond, alle dagen die komen... en dan graag zonder dat beperkende virus!

Eddy Ufkes, cantor

In dit artikel wordt gesproken over komende diensten. Inmiddels is bekend dat er tot 19 januari geen diensten gehouden zullen worden. Meer informatie hierover vindt u in de laatste parochiebrief.

Vieringen

De parochie houdt elke 1e, 3e en evt 5e zondag van de maand haar vieringen om 11.00 tenzij anders aangegeven. De vieringen worden gehouden in de parochiekerk aan de Witte de Withstraat 2 te Groningen. Dit is ca.10 minuten lopen van station Groningen. Op zondag is er vrij parkeren in de straat. Ook is parkeergarage Westerhaven om de hoek.

Op de 2e en 4e zondag van de maand zijn er anglicaanse vieringen in ons kerkgebouw. Deze vinden plaats om 10.30. Meer informatie is te vinden op www.gracechurchgroningen.com.

Tevens zijn er op de 2e en 4e zondag van de maand oud-katholieke vieringen om 10.30 in de statie Twente. Meer informatie daarover is te vinden op www.twente.okkn.nl

Meditatie

Elke dinsdagavond is er de mogelijkheid om te mediteren in onze kerk van 19.30 tot 20.00 (inloop vanaf 19.15).

Zondag 3 januari

Epifanie Openbaring van onze Heer Jezus Christus aan de volken

1e lezing: Jesaja 60, 1-6 (blz. 36)

2e lezing: Efeziërs 3, 1-12 14-18

Evangelie: Matteüs 2, 1-12

Zondag 17 januari

Tweede zondag na Epifanie – Zondag van de bruiloft te Kana

1e lezing: 1 Kronieken 16, 8-17 (lezingen staan niet in lectionarium)

2e lezing: Openbaring 22, 16-17

Evangelie: Johannes 2, 1-11

Zondag 31 januari

Opdracht van de Heer in de tempel

1e lezing: Maleachi 3, 1-4 (blz. 508)

2e lezing: Hebrëeën 2, 14-18

Evangelie: Lucas 2, 22-32 (33-40)

Zondag 7 februari

Vijfde zondag na Epifanie

1e lezing: 2 Koningen 4, 18-21 (22-31) (blz.226)

2e lezing: 1 Korintiërs 9, 16-23

Evangelie Marcus 1, 29-39

Zondag 21 februari

Eerste zondag van de veertigdagentijd

1e lezing: Genesis 9, 8-17 (blz. 237)

2e lezing: 1 Petrus 3, 18-22

Evangelie: Marcus 1, 12-15

Zondag 7 maart

Derde zondag van de veertigdagentijd

1e lezing: Exodus 20, 1-17 (blz. 241)

2e lezing: Romeinen 7, 14-25

Evangelie: Johannes 2, 13-22

Zondag 21 maart

Vijfde zondag van de veertigdagentijd

1e lezing: Jeremia 31, 31-34 (blz. 246)

2e lezing: Hebrëeën 5, 1-10

Evangelie Johannes 12, 20-33

Kerkbestuur

Voorzitter & Deservitor

Drs. W.B. van der Velde
Jan R. Stuuatstraat F 8
9663 SE Nieuwe Pekela
tel.: 0597-221080
mobiel: 06-48199493
email: pastoor@groningen.okkn.nl

Kunt u de pastoor niet bereiken, gelieve in te spreken op het antwoordapparaat of neem contact op met het kerkbestuur.

Secretaris a.i.

dhr. Ab Mollema
email: secretaris@groningen.okkn.nl

Penningmeester

mw. Christa Prinsen
tel.: 0591-633740
email: penningmeester@groningen.okkn.nl

Lid

dhr. Paul Towles

Rekeningnummer:

NL12INGB0003941884

t.n.v. oudkatholieke parochie v.d. H. Martinus Groningen,

De Oud-Katholieke Kerk is een algemeen nut beogende instelling. Giften aan de parochie zijn daarom aftrekbaar aan de belasting. Kijk voor meer informatie op www.anbi.nl

RSIN nummer: 825587852

KvK nummer: 71502459

Kinderkerk

Er is op alle zondagen kinderoppas. Daarnaast wordt er op de eerste zondagen van de maand een kindernevendienst gehouden.

Lectoren

mw. Gabrielle Hooimeijer
tel.: 0522-245810
email: gmmc.hooimeijer@ziggo.nl

mw. Adrie Paasen (emeritus)
tel.: 0522-254972
email: apaasen@adriepaasen.nl

dhr. Ab Mollema (emeritus)
tel.: 0512-341116
email: secretaris@groningen.okkn.nl

Kerkgebouw

Witte de Withstraat 2
9726 EC Groningen

www.oksintmartinus.nl

Social media

www.facebook.com/Martinusgroningen/

Carla van der Burg
Uitvaartverzorging

www.carlavanderburg.nl
Telefoon 050 3186636

*Samen.
Zorgvuldig.
Passend.*

Retouradres:
Witte de Withstraat 2A
9726 EC Groningen

